

SXEDIO.65Q

24.2.1927: Ο ΡΟΝΑΛΝΤ ΣΤΟΡΡΣ ΘΕΤΕΙ ΣΕ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΟΝ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟ ΤΟΥ **1927** ΜΕ ΔΙΑΤΑΓΜΑ ΤΟΥ ΒΑΣΙΛΕΑ ΕΝ ΣΥΜΒΟΥΛΙΩ

Νομοτυπικά ο Στορρς δεν μπορούσε με κανένα τρόπο να διαθέσει χρήματα το **1927** αφού είχε απορριφθεί ο Προϋπολογισμός από τις ενωμένες ψήφους των Ελλήνων και των Τούρκων.

Ωστόσο είχε καλά δεμένο το γαϊδάρο του γιατί μπορούσε με διάταγμα "εν Συμβουλίω" του Βασιλέα της Αγγλίας να υπερπηδήσει το πρόβλημα και να συνεχίσει τις δαπάνες.

Κι' αυτό έκαμε στις **24** Φεβρουαρίου **1927** με ένα τέτοιο διάταγμα το οποίο του επέτρεπε να διαθέτει και τις **92.000** λίρες για το φόρο Υποτελείας, ποσό που αποτελούσε και τη βασική αιτία απόρριψης του Προϋπολογισμού.

Ο υπουργός Αποικιών Εϊμερι σε επιστολή του μάλιστα προς τον Κυβερνήτη Ρόναλντ Στόρρς προειδοποιούσε ότι αν οι Κύπριοι δεν συνεργάζονταν με την τοπική Κυβέρνηση θα αναγκαζόταν να πάρει σκληρά μέτρα και να περικόψει, στην ανάγκη, προνόμια τα οποία απολάμβαναν:

Ανέφερε ο Εϊμερι στην επιστολή του:

ΚΥΠΡΟΣ ΝΤΑΟΥΝΓΚΙΚ ΣΤΡΗΝΤ

ΑΡ.47

24 Φεβρουαρίου **1927**

Κύριε,

"Λαμβάνω την τιμή να αναφερθώ στο τηλεγράφημά μου της **7** Φεβρουαρίου και να σας διαβιβάσω ένα σφραγισμένο και δώδεκα απλά αντίγραφα για το κάθε ένα από τα δυο Διατάγματα της Α. Μεγαλειότητος εν Συμβουλίω, τα οποία επικυρώθηκαν κατά την ως άνω ημερομηνία, για να προνοήσουν το μεν για τη διάθεση των προσόδων της Κύπρου κατά το **1927** το δε για την επιβολή κάποιων νέων τελωνειακών δασμών.

2. Τα διατάγματα αυτά εν Συμβουλίω κρίθηκαν αναγκαία λόγω της πράξης των αιρετών μελών του Νομοθετικού Συμβουλίου τα οποία απέρριψαν κατά τον περασμένο Νοέμβριο το Νομοσχέδιο το οποίο πρότεινε σε αυτά η κυβέρνηση για πρόνοια για τη χρήση του 1927. Τα αιρετά μέλη με την ευκαιρία αυτή προέβησαν σε σοβαρό διάβημα και επειδή είμαι πεπεισμένος ότι δεν είναι δυνατό να υπολόγισαν όλες τις περιπλοκές του, δρώττομαι της ευκαιρίας να εκθέσω τη στάση της Κυβέρνησης της Α. Μεγαλειότητος σε σχέση με αυτό.

3. Η διοίκηση της νήσου υπό το παρόν Σύνταγμα της νήσου μπορεί να εξακολουθήσω μόνο εάν η Εκτελεστική Κυβέρνηση μπορεί να υπολογίσει σε τέτοια υποστήριξη των μέτρων της από μέρους των αιρετών μελών, τα οποία είναι αναγκαία για να γίνουν αυτά νόμοι. Βοηθητική και υπεύθυνη επίκριση μέτρων στην ουσία τους είναι συντελεστική στο κοινό έργο και θα είναι αμέσως δεκτή από την Κυβέρνηση, αλλά η τέτοια επίκριση πρέπει να είναι ενήμερη για την αντίληψη της ευθύνης την οποία το εξαιρετικό Σύνταγμα της νήσου εποβάλλει στα αιρετά μέλη. Είναι ιδιαίτερα μέρος της ευθύνης αυτής το ότι σε όλες τις σοβαρότερες περιπτώσεις αρμόζουσα συνεργασία τους πρέπει να παρέχεται στην Κυβέρνηση.

4. Ο δραστικότερος τύπος της κωλυσιεργίας στον οποίο τα αιρετά μέλη μπορούν να καταφεύγουν είναι η άρνηση εξ ολοκλήρου της έγκρισης των δαπανών. Αυτό το μέτρο εξέλεξαν να υιοθετήσουν, ως αποτέλεσμα δε παρέστη η ανάγκη να ζητηθεί η αρωγή του Βασιλικού Προνομίου, για να καταστεί δυνατό στην κυβέρνηση αν εξακολουθήσει τη διοίκηση νόμιμα. Η Κυβέρνηση της Α. Μεγαλειότητος όμως δεν μπορεί να υπολογίζει στην πιθανότητα να διακυβερνήσει τη νήσο με Αυτοκρατορικά διατάγματα εν Συμβουλίω".

Παρ'όλα αυτά είναι αποφασισμένη να εκπληρώσει το επιβεβλημένον σ' αυτήν καθήκον για να παράσχει στην αποικία εύτακτη διοίκηση. Εάν δεν μπορεί να βασισθεί στη συνεργασία του Νομοθετικού υπό τη σημερινή του μορφή, το πρόβλημα το οποίο έχει να αντιμετωπίσει είναι πασιφανές. Οφείλει να

συμβουλευθεί την Α. Μεγαλειότητα να τροποποιήσει τις συνταγματικές διευθετήσεις οι οποίες επέτρεψαν τα τελευταία ατυχή συμβάντα.

Με δυσσάρεσκεια όμως θα πράξει τούτο και η ελπίδα της είναι ότι ο λαός της Κύπρου θα εισέλθει σε περίοδο μεγαλύτερης ευτυχίας και ευδαιμονίας. Το τέρμα τούτο μπορεί να πραγματοποιηθεί πλήρως εάν η Κυβέρνηση βεβαιωθεί για εγκάρδιο μέτρο υποστήριξης των σχεδίων της από όλες τις τάξεις.

5. Πιστεύει για τούτο ότι ο λαός της νήσου θα ζυγίσει προσεκτικά τις ευθύνες τις οποίες καλείται να αναλάβει διά των αντιπροσώπων του στο Νομοθετικό Συμβούλιο και ότι στο μέλλον θα πληρώσουν αυτές κατά τρόπο ο οποίος θα καταστήσει τη μεταβολή του συντάγματος μη αναγκαία. Εάν τέτοια μεταβολή γίνει δεν είναι δυνατό να μη περικοπούν προνόμια τα οποία απήλαυσε για τόσα χρόνια.

Εχω την τιμή να διατελώ
ευπειθέστατος και ταπεινός θεράπων
Α.Σ. ΑΜΕΡΥ

Κυβερνήτην
ΣΕΡ ΡΟΝΑΛΝΤ ΣΤΟΡΡΣ
C.M.G. C.B.E

Οι βουλευτές δεν έμειναν με δεμένα τα χέρια και απάντησαν αμέσως στον Εΐμερι και εξέφραζαν τη λύπη τους γιατί στο διάταγμα εν Συμβουλίω για το νέο Προϋπολογισμό περιλαμβανόταν και το ποσόν των 92.000 λιρών για το Φόρο υποτελείας και ζητούσαν όπως εξευρεθεί τρόπος για κατάργηση του.

Την κοινή απάντηση των Κυπρίων βουλευτών Ελλήνων και Τούρκων επέδωσαν οι βουλευτές Στ. Σταυρινάκης και Μουνίρ βέης στις 21 Μαρτίου 1927.

Η επιστολή ήταν γραμμένη στα αγγλικά και έχει ως εξής σύμφωνα με μεταγλώττιση της εποχής:

Λευκωσία Κύπρου 21 Μαρτίου, 1927
Εντιμότητα,
"1. Τα αιρετά μέλη του Νομοθετικού Συμβουλίου

της Κύπρου αφ' ου διήλθαμεν την επιστολή σας αρ. 47 ημερομηνίας 24 Φεβρουαρίου 1927 που απευθύνεται προς την Α. Εξοχότητα τον Κυβερνήτη και τα διατάγματα εν Συμβουλίω αρ. 176 και 177, ημερομηνίας 7 Φεβρουαρίου 1927, λαμβάνουμε την τιμή να υποβάλουμε τα ακόλουθα:

1. Λυπούμαστε γιατί το διάταγμα εν Συμβουλίω περιλαμβάνει την επιβάρυνση των 92.000 λ. παρ' όλων ότι το νομοσχέδιο για τη χρήση του 1927 απερρίφθη ομόφωνα από τα αιρετά μέλη του Νομοθετικού Συμβουλίου, διότι ο κυπριακός λαός, τον οποίον έχουμε την τιμή να αντιπροσωπεύουμε δεν μπορεί πλέον να βαστάσει το βαρύ τούτο φορτίο.

3. Λαμβανομένης υπ' όψη της οικονομικής κρίσης που επικρατεί στην Αποικία, ο λαός βλάβηκε και πάλι διότι νέα φορολογία επιβλήθηκε σ' αυτόν με το Διάταγμα εν Συμβουλίω προς κάλυψη του ελλείμματος του 1927, έλλειμμα που δημιουργείται με την καταχώρηση των 92,000 λιρών στον προϋπολογισμό.

4. Απορρίψαντες τον προϋπολογισμό για το 1927 αισθανόμαστε ως καθήκον μας να τονίσουμε το γεγονός ότι πράξαντες τούτο διενεργήσαμε τούτο μέσα στα δικαιώματα μας και σε πλήρη συναίσθηση των ευθυνών μας και σύμφωνα προς την επιθυμία του λαού, τον οποίο αντιπροσωπεύουμε. Λυπούμαστε διότι η Κυβέρνηση της Α. Μεγαλειότητας παρεξήγησε την ενέργεια μας ως πολιτική εμποδίων, και διότι μέχρι τούδε δεν βρήκε τρόπο θεραπείας της παρούσης κατάστασης.

5. Δρατιόμαστε της παρούσης ευκαιρίας να παρακαλέσουμε ταπεινά την Κυβέρνηση της Α. Μεγαλειότητας να εξετάσει το ζήτημα τούτο ευμενώς και είμαστε βέβαιοι, εντιμότες, ότι θα χρησιμοποιήσει τις καλές σας υπηρεσίες προς εξεύρεση μέσου που να ανακουφίζει τους κατοίκους της νήσου από τη βαρειά αυτή υποχρέωση η οποία παρακωλύει την ανάπτυξη της νήσου.

Εχουμε την τιμή να διατελούμε
ευπειθέστατοι και ταπεινοί θεράποντες

Προς τον Εντιμότατο
Υπουργό των Αποικιών
εις Λονδίνον.